

A. N. Afanasjev:

Ivanček — bedaček

Ruska pravljica

Živela sta некоč stavec in starka, ki sta imela tri sinove. Dva sta bila pametna, tretji pa je bil Ivanček-bedaček. Pametna sta pasla ovce na pašniku, bedaček pa ni delal drugega, kakor za pečjo je sedel in lovil muhe. Zgodilo se je, da je starka skuhalo ržene žgance in dejala bedaču: »Na, nesi te žgance bratoma, naj jih pojesta.« — Napolnila je lonec in mu ga dala. Odšel je k bratoma. Bil je soščeden dan: komaj je bil Ivanček

da so se ovce razkropile po pašniku, jih je pričel loviti in jim vsem iztaknil oči. Zbral je čredo skupaj in sedel, kakor da bi bil napravil prav težko delo. Brata sta se najedla in se vrnila na pašnik. »Kaj si pa zdaj napravil, bedaček? Čemu ovce nič ne vidijo?« — »Žukaj naj jim neki bodo oči? Komaj sta vidva odšla, že so se razkropile naokoli. Jaz pa sem se takoj domislil: polovil sem jih in jim iztaknil oči. Za vruga sem se utrudil!« — »Postoj, pokaževa ti!« sta mu dejala brata in ga pogostila s pestmi.



prišel iz vasi, že je zagledal ob strani svojo senco in pomislil: »Kdo je neki to? Zraven mene gre, nič ne zaostane, niti za korak ne, najbrže bi rad žgance!« Pa je pričel metati na svojo senco žgance, dokler ni bil lonec prazen. Očeda, senca še zmerom hodi ob njegovi strani. »Preteto je požrešen!« je jezno dejal bedaček in vrgel vanjo lonec. Črepije so se razletele na vse strani. S praznimi rokami pride k bratoma; ta dva ga vprašata: »Kaj pa ti tu bedaček?« — »Obed sem vama prinesel.« — »Kje ga pa imaš, daj ga brž sem!« — »Poglejta, bratca, spotoma se mi je obesil na vrat neznanec in vse pojedel!« — »Kakšen neznanec?« — »Glejta ga, še zdaj stoji tu poleg mene.« — Brata ga jameta zmerjati in pretepati; ko sta ga do dobra nabila, sta mu ukazala, naj pase ovce, sama pa sta šla v vas obedovat. Bedaček je pričel pastiti. Ko je videl,

Ne mnogo ne malo ni minilo od tedaj; starca sta poslala Ivančka-bedačka v mesto, da bi kaj nakupil za praznike. Vsega je Ivanček nakupil, mizo je kupil, žlice, kozarce, meso, sol; cel voz je natovoril s tako in enako šaro. Pelje domov, ko se mu konj mahoma ustavi. Pretežko mu je bilo. — »Hm,« si je mislil Ivanček, »konj ima štiri noge in miza tudi štiri, zakaj ne bi miza šla sama?« — Vzel je mizo in jo postavil na cesto. Pelje se in pelje, nad njim pa krožijo vrane in krakajo. — »Glej jih, glej, kako kričijo! Jedle bi rade, kali?« je dejal bedaček in jim vrgel meso. — »Sestrice, golobice, vzemite in dober tek!« In vozi dalje. Ko pride v les, vidi, da so vsi panji ob cesti obsekani. — »Oh,« si misli, »ubogi otročički so brez čepic, še prehladili se bodo, črvički ne-bogljjeni.« — Urno jih je pričel pokrivati z lonci in skledami. Ko pride Ivanček

do reke, hoče napojiti konja, toda ta noče piti. — »Najorže noče brez soli,« si misli Ivan in osoli vodo. Stresel je že vrečo soli, toda konj še noče piti. »Kaj, ti ne boš pilo, voličje meso? Ali sem mar zastoj stresel vrečo soli?« — Zgrabil je poleno, treščil z njim konja po glavi in ga na mestu ubil. Ostaia mu je še vreca z žlicami. Zadel jo je na ramo in nesel daje. Gre, žlice pa mu zadaj škiepečejo: brjak, brjak, brjak! Bedaček misli, da mu žlice nagajajo: »Ivanček-bedač!« Vrže jih po tleh in prične teptati z nogami. — »Tu imate Ivančka-bedača! Še dražile bi me rade, porednice!« Vrnil se je domov in sporočil bratoma: »Vsega sem nakupil, bratca!« — »Hvala, bedač, kje imaš, kar si nakupil?« — »Miza gre zadaj, meso jedo sestrice-golobice, z lonci in skledami sem v lesu pokrili otročičke, s soljo sem reko osolil, žlice pa so me dražile in sem jih zato pustil na cesti.« — »Kar brž pojdi, bedač, in poberi vse, kar si spotoma razmetal.« — Ivanček je šel v les, snel z obsekanih panjev sklede, jim izbil dna, jih nanizal na vrstico — velike in majhne — ter jih nesel domov. Brata sta ga spet nabila, odšla sama v mesto nakupovat, bedača pa sta pustila, da je gospodaril doma. Bedač posluša, kako pivo v kadi brodi. »Pivo, ne brodi, bedača ne draži!« pravi Ivanček. Toda pivo ga ne sluša, zato ga izlije iz kadi, sede v prazno korito in prične prepevati.

Ko sta se brata vrnila, jima je bilo vsega dovolj. Zgrabila sta Ivančka, ga zašila v vrečo in povlekla k reki. Povožila sta vrečo na breg in odšla gledat, kje je v ledu kaka luknja. Tačas se je prijeljal mimo gospod s trojko vrancev. Ivanček prične kričati: »Za vojvodo me hočejo, pa ne umem niti soditi niti vladati!« — »Stoj, bedač!« je dejal gospod. »Jaz umem i soditi i vladati. Zlezi iz vreče!« — Ivanček je zlezal iz vreče in zašil vanjo gospoda, sam pa je sedel v njegov voz in se odpeljal. Prišla sta brata, potisnila vrečo pod led in odšla domov. Namah pa se jima s trojko pripelje nasproti Ivanček, — kdo ve, odkod se je vzel, — in kriči: »Vidita, kakšne konje sem ujel! Še eden je tam, sivec, krasen sivec!« Brata sta mu bila nevoščljiva in dejala: »Zdaj pa še ti naju zašij v vreče in naju takoj spusti skozi luknje pod led! Sivec nama ne videl...« Ivanček ju je zavalil pod led in nato pognal domov, kjer se je bratoma v spomin napil.

Igo Gruden:

Miklavžev večer

Pisala Miklavžu Nada
je veliko, dolgo pismo;
mu naštela, kaj bi rada —
ni pa pisma brali nismo.

V čevetj ga je varno skrila,
trikrat prej ga še prebrala,
v dve odeji se zavila,
kot bi pihnil je zaspala...

Zunaj noč je svetla, tiha,
v snegu le zaškriplje včasi...
kar Miklavž jo prisopiha
s težko vrečo dol po vasi.

Stopi k oknu preko vrta,
pismo najde v mesečini,
vse prebere, nekaj črta
in ustreže — po večini:

kup orehov, dva kolača,
venec smokev in oranže...
Nada v spanju se obrača —
oj, da bil bi skoro dan že!

29. XI. 1917.

Snežinka

Bila je nekoč majhna snežinka, ki je bila nepopisno ljubka. Živela je visoko gori na nebu med oblaki. Imela je lep bel gradiček, kjer je stanovala s svojim očetom — kraljem Mrazom.

Kralj Mraz je bil že zelo star. Imel je dolgo belo ledeno brado in njegovi lasje so bili čisto beli od ivja. Na glavi je nosil zlato krono, ki se je lesketala na solncu v vseh mavričnih barvah.

Da, da, solnce kralj Mraz ni maral. Sovražil ga je že od nekdaj. Vsako leto se je moral iznova bojevati z njim. In vedno je zmagal. Toda čez nekaj mesecev se je začel isti boj; solnce si je med tem nabralo novih moči in kralj Mraz je bil premagan. Zato ga ni maral.

Mala snežinka je bila kraljeva ljubljenska, čista in nežna je bila, kakor nikoli nobena snežinka in plesati je znala, da so jo vsi občudovali.

Pa je prišla pozna jesen in kralj Mraz se je s svojo armado odpravil na zemljo, da bi premagal solnce. Snežinka je zletela za njim in prosila:

»Vzemi me s seboj, oče!«

Kralj Mraz je zmajal z glavo in resno dejal:

»Ne, dete. Premlada in prenežna si,

da bi te mogel vzeti s seboj. Nevarno je. Ostala boš doma!»

»Nevarno?« je vzdihnila snežinka in samozavestno zmajala z glavico. »Kaj bi se mi neki moglo zgoditi? Letim tako hitro, da me nihče ne more dohiti! Oh, očka, pa bi me le vzel s seboj!«

Toda stari kralj je ostal neizprosni. Odšel je s svojo armado na bojni pohod in Snežinka je žalostno strmela za njim.

Snežinka se je počasi napotila v svoj gradič, a tedaj je zaslišala za seboj hripavi glas črne vrane:



»Snežinka, zakaj si tako žalostna?« In Snežinka ji je potožila svoje gorje.

»To je vse?« je vprašal črni zapeljivec. »Nu, potem ti prav lahko pomagam! Če se mi zaupaš, te ponesem na zemljo in potem si lahko v miru ogledaš, kako bo tvoj oče premagal solnce. Potem te ponesem nazaj domov. Ali hočeš?«

Nekaj trenutkov je Snežinka premišljevala. Vedela je, da ni prav, če uboga črno vrano, a njena radovednost je zmagala. »Hočem,« je rekla s tihim, drhtečim glasom.

»Nu, sedi mi na hrbet!« ji je velela črna vrana in razprostrla peruti. V naslednjem trenutku sta odleteli proti zemlji. Pot je trajala en dan, potem je Snežinka vsa presenečena vzkriknila: »Joj, kako lepo!« Pod njima so se razprostirale široke livade in zlatorumeni gozdovi. Solnce je zahajalo in njegovi zadnji žarki so poljubljali gladino temnega jezera.

Vrana je posadila Snežinko na smrekovo vejico in dejala:

»Tako. Zdaj se naglej in se malo

odpočij, zakaj jutri zjutraj morava nazaj v očetovo kraljestvo. Solnce je še premočno, zato se tudi tvoj oče še ne upa na plan. Gotovo se je skrtil vrhu gorovja in čakam tam ugodne prilike. Če ne pojdeva zjutraj nazaj, boš morala umreti strašne smrti. Po teh besedah je vrana odletela, da si poišče hrane.

Snežinka se je ujezila: »Jutri se naj že vrnem? Ne, tega pa ne. Najprej si hočem vse dobro ogledati in solnce hočem še videti, ki ga oče tako sovraži. Vrana je neumna, sama ne ve, kaj hoče. Odletela bom na tistile hrast onkraj jezera, tako da me ne bo mogla najti!«

Rečeno — storjeno. Vsa srečna, da je ušla vrani, je naposled zaspala. Bila je na smrt trudna od dolge vožnje.

Spala je in spala. Čez nekaj ur se je vsa prestrašena zbudila. Čutila je čudno, žgočo bolečino. Hotela je odpreti oči, toda bleščalo se ji je, zakaj solnce je neusmiljeno sijalo prav na njo. Snežinka se od bolečin ni mogla ganiti.

»Očka, očka, mar bi te bila ubogala!« je vzdihovala. To je bil konec. Z bolestnim vzdihom je končala svoje življenje in samo drobna vodena kapljica je ostala tam, kjer je poprej sedela najljubkejša vseh snežink.

Vrana pa, ki je dolgo zaman iskala svoje varovanke, je razpela peruti in odletela nazaj v kraljestvo kralja Mraza.

Odkod izvirajo imena delov sveta?

Mnogo učenjakov se je že ukvarjalo s tem, da so raziskovali, odkod izvirajo imena peterih delov sveta. Danes vemo, da izvira »Azija« iz feniške besede »asu«, to je, dežela solnčnega vzhoda. »Afrika« izvira iz feniške besede »Navrexa« in pomeni to, kar je svetlo, bleščeče. Amerika ima ime po Amerigu Vespucciju, ki je spisal prve knjige o novem delu sveta. Prav za prav bi ga bili morali krstiti po Kolumbu, ki ga je bil odkril. Evropa je dobila ime po hebrejski besedi »erab«, to je, dežela noči ali dežela solčnega zahoda. »Avstralija« pomeni »terra australis« ali »južna dežela«. Že davno praden so jo odkrili, so namreč domnevali, da mora biti tu enako velika kopnina, kakor na severni polkrogli starega sveta.

Nov natečaj za pridne „Jutrovčke“

Mladi risarji na plan!

Kaj bi obešali na veliki zvon, — kar kratko in odkrito povemo: razpisujemo nov natečaj. Ampak ta bo hud in za mlade »Jutrovčke« akoro originalen, kakor pravi gospoda... Ne zastavljamo vam zagonetk, dovolj ste nam zaenkrat že napisali pisemc in nanizali zlatih pregovorov. Zdaj se boste pa enkrat izkazali, kaj in kako znate risati.

Tedaj: mladi risarji na plan!

Narišite nam kaj srčkanega! Sami si zamislite kak lep prizorček, sami ga tudi ovekovečite na primernem risarskem papirju. Nikar ne prerišujte in si od nikogar ne dajte voditi roke. Pokažite, kaj znate in zmorete. Posnemite prizor iz domačega življenja, ali iz prirode, lahko pa napravite kako šaljivo ali hudomušno podobico. Prepuščamo vam popolno svobodo, priporočamo pa, da vzamete risalni papir v velikosti ene strani »Mladega Jutra«.

Vsak risar ima pravico, da vpošlje samo eno risbo, sprejemali pa jih bomo do 23. decembra. Tisti gospodje, ki vam s sličicami krasijo »Mlado Jutro« in so pravi umetniki z dolgimi lasmi in ostrim pogledom, bodo nato ocenili najboljše risbe, izmed katerih bomo res dobre objavili v »Mladem Jutru«, najbolj nadarjene mlade risarje pa bomo nagradili z lepimi mladinskimi knjigami. Zelo želimo, da nam risbe napravite s tušem, toda, če vam je Miklavž prinesel samo svinčnik, bomo le zatisnili eno oko.

Mali risarji, kar kmalu pričnite z delom! Nič ne dvomimo, da je med »Jutrovčki« dosti nadarjenih, ki bodo morali nekoč še slavni umetniki. Samo začeti morajo... In vidite, to lepo priliko vam nudi in vas vse prestrčno pozdravlja

uredništvo »Mladega Jutra«.

Manica:

Kako je kužek valil piščeta

Živel je pes čuvaj, ki je bil zelo godrnjava in nezadovoljna žival. Bil je mnenja, da je on največji siromak in da se mu godi najhuje. Nekoč je opazoval puto kokljo, ki je sedela v gnezdu na jajcih, ter jo pričel blagrovati:

»Kako si srečna, putka! V mehkem gnezdu čepiš in v miru vališ svoja jajčeca. Vsak dan se dvigneš le toliko, da se nasitiš. Jaz ubožec pa nimam miru nikoli. Dan in noč v lepem in slabem vremenu moram gospodarju čuvati hišo. O, da bi bil na tvojem mestu!«



To pasje vzdihovanje je slučajno čul gospodar. Stopil je h kužetu, mu odpel verigo in rekel:

»Naj se izpolni tvoja želja!«

Nato je odstranil puto kokljo iz gnezda, posadil na njeno mesto psa ter mu zažugal:

»Zdaj pokaži, kaj znaš! Gorje ti, če izpridiš le eno jajce!«

Gospodar je odšel, kuža se je pa zadovoljno razkoračil kar čez vse gnezdo. Kmalu je v steljnaku nekaj zašumelo. Pes je urno skočil iz gnezda in stekel v steljnak, da povoha, kaj bi to bilo. Gospodar pa, ki je psa skrivaj opazoval, je prišel s šibo v roki, kužeta pošteno premikastil in pokazal gnezdo:

»Tako! se vrni tja! Mar ne veš, da se jajca ne smejo shaditi! Ne premakni se več iz gnezda, če ne, te pretepem še huje.«

Pes je glasno cvileč spet počenil na gnezdo in se počasi umiril. Toda čez nekaj časa je prikorakal čez dvorišče sosedov maček. Pasja narava je v trenutku pozabila na vse udarce. Poln divjega sovraštva se je kuža zakadil za mačkom. A gospodar je bil že tu in šiba je še huje kakor prej plesala po pasjem hrbtu. Ves pretepen je moral pes spet v kokošje gnezdo.

Zdajci se je prikazal izza ogla berač. Pes je takoj pozabil na skelečo kožo. v trenutku je bil pri njem in ga z ostrimi zobmi povlekel za hlače. Slabo bi se bilo godilo prosjaku, da se ni pravčasno pojavil gospodar s šibo v roki.

Tedaj pa se je prestrašeni kuža vrgel k njegovim nogam in milo zaprosil:

»Gospodar, ne tepi me! Odpusti moji zmoti! Prikljeni me spet k moji utici,

tam je moje mesto. Nikoli več ne bom godrnjal, vedno bom zadovoljen!«

»Dobro! To spoznanje sem ti hotel vtepti v glavo,« je odvrnil gospodar. Nato je kužeta priklenil, v gnezdo je pa položil puto koklojo.

Gustav Strniša:

Radovednež

Andrejčkov oče je bil fotograf. Mali deček ga je vedno opazoval. Občudoval je slike, ki so visele kakor žive po stenah.

Nekaj pa Andrejček ni mogel nikoli videti. Očka je vedno hodil v neko popolnoma temno sobico, kamor ga ni hote! nikoli vzeti s seboj.



»Ne potrebujem te. V tej črni kamri razvijam negative. Tega ne razumeš. Sploh pa ne boš mogel ničesar videti, zakaj sobica je popolnoma temna,« je zavrnil dečka, kadar ga je prosil, naj mu sobico razkaže.

Andrejček je pa postajal vedno bolj radoveden.

Nekoč je šel mimo sobice. Presenečen je opazil, da je očka pozabil zapreti vrata. Že je smuknil vanje.

Skoro istočasno so se pa odprla druga vrata. Prihitel je očka in zamrmral:

»E, vratca sem pozabil zapreti!« in ze jih je zaprl.

Andrejček je ostal sam v črni kamri. Upal je, da bo kaj videl. Ker je ostalo temno, je pričel tipati okoli sebe. Dotikal se je do majhne mizice, ki je stala tamkaj popolnoma prazna.

Zdaj je dečka takoj minilo vse veselje. Zaskrbelo ga je. Spomnil se je,

da bo očka danes odpotoval za ves dan. Kaj če vzame s seboj ključ od kamre? Kaj naj počenja Andrejček v tem mraku? In strah? Res mu je očka povedal, da je strah znotraj votel, a naokrog ga nič ni, toda deček je vendarle čutil nekaj tesnega okoli srca. Stresel se je in pričel klicati mamico.

Nihče se ni odzval. Prišel je točki po vratih in kričati na vso moč.

Tedaj je začel, da ga nekdo kliče. Bila je njegova skrbna mamica, ki ga je že pograščila.

»Tukaj sem, mamica, tukaj! Pomažite mi!« je kričal Andrejček.

Mati je začula njegov klic. Takoj je zaslutila, da se je deček vtihotopil v temno sobico, da bi napasel svojo radovednost. Pa se ji je zasmilil in odprla mu je vrata.

»Kako si vendar prišel notri?« ga je vprašala.

»Očka je pozabil zapreti vrata, pa sem smuknil v sobico. O, kako temno je v nji! Kar strah me je bilo,« je priznal deček.

Mati se je nasmehnila:

»Prav ti je! Sam si se kaznoval za svojo radovednost!«

Uganka »Ura«

Vstavi po številkah, v smeri kazalcev, črke dobljenih besed tako, da dobiš naposled ime svetnika, ki ga imajo vsi otroci zelo radi.

- 1, 4, 9, 12, velemlnik (povelje),
8, 9, 10, opora drevesu,
1, 5, 6, 11, 12, znana gora v Aziji.

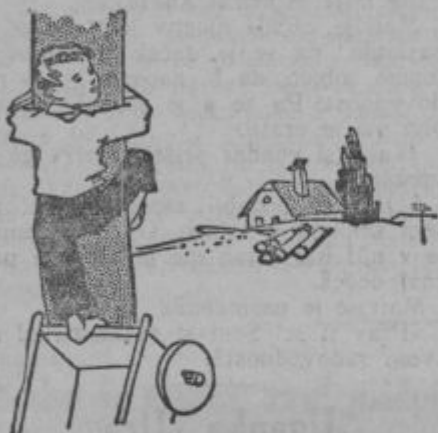


- 1, 3, 6, 7, 8, shramba za seno,
1, 5, 6, 12, mesto v primorski banovini,
6, 9, 12, največja ptica
1, 9, 10, rudninska začimba,
2, 5, 6, 9, pijača.

Sašenjka.

Markčev prvi srečni trenutek

Petletni Markec, šesti otrok delavca Trpina, je bil žalosten. Tako mrk in hud je bil vedno njegov dragi oče. Nikoli se ni nasmehnil, nikoli ga ni poštoval. Markec je pa tako hrepenel po tem, saj je bil še majhen, tako majhen. Tuhtal in ugibal je, kaj bi storil, da bi očeta razveselil, da bi mu izvalil smehljaj in dobro besedo.



Prišla je jesen, vsa hladna in zlata. Sredi ulice, pred najvišjo in najstarejšo hišo, kjer je Markec stanoval, sta rastla dva košata, zelo stara divja kostanja. Oznanjala sta leto za letom delavskega okraju cvetočo pomlad, vroče poletje, zlato jesen.

Slišal je Markec starejše bratce, kako so računali. Kostanj je bil zrel. Bahali so se drug proti drugemu, kdo ga bo več nabral. Potem bodo nakupili toliko lepih reči, o katerih človek ne upa niti sanjati. Njegov starejši bratec Jože se je hvalil, da bo splezal na kostanj, česar si ne upa nihče drugi. — Boste že videli, da bom nabral največ kostanja, se je hvalil. In tedaj je šinila Markcu v mlado glavico misel: Kaj, ko bi poizkusil splezati na kostanj tudi on? Nabral bi kostanja, ga prodal — za denar si pa ne bi kupil lepih reči, ampak bi ga nesel očetu. In oče bi se mu nasmejal in ga pohvalil. Saj denarja bi bil gotovo vesel, ker ga mu vedno tako manjka. In je sklenil poizkusiti.

Ko je drugo jutro odšel oče na delo, bratci in sestrice v šolo, mati se je pa lotila gospodinjskih opravkov, se je Markec tiho izmuznil iz hiše. V drvarnici je poiskal voziček, vrget nanj vrečice in ga tiho odpeljal.

Zdaj torej! Boste že videli, da tudi

jaz nekaj zmorem — si je mislil Markec in se sam pri sebi smehljaj. Toda ko se je ozrl kvišku, je prebledel. Visok je kostanj, visok, deblo debelo, veje visoko. Prisknil je voziček pokoncu ob deblu. Vendar s tega podstavka še ni dosegel najnižje veje. Oklenil se je krčevito debela s slabotnimi ročicami, se uprl z nogami in se pognal kvišku. Po skrajnem naporu je dosegel najnižjo vejo. Zavihtel se je med veje. Visoko v drevesni kroni si je dejal: boste že videli! Potresel je veje, kar se je dalo. Kostanj se je bobneč usul po tleh. Še, še! Divja, mladostna radost ga je popolnoma prevzela. Predrzen je postal. Kako sem velik, močan in pogumen, hej! Niti enega ne sme ostati na drevesu! Še tisti tam na koncu veje se protivijo. Čakajte! Splezal je skoro povsem na konec veje. V razigranosti se je pozibaval. Le počakaj, tudi ti boš moral sfrčati na tla! Je grozil trdovratnemu kostanju. Še bolj se je zazibal. Tedaj pa je trhla veja zahreščala in se zlomila. Markec je padel. Skeleče ga je zabolelo v nogi in izgubil je zavest.

Prebudil se je doma, na postelji. Mati je ihtela ob zglavju. Sestrice in bratci, ki so pravkar prišli iz šole, so strmeli vanj. Zdravnik mu je pregledoval nogo, ki ga je strašno bolela.

Zdajci so zaškrpale stopnice pod težkimi koraki. Oče je razburjen planil v sobo.

— Ali bo umrl? je vprašal.

— Ne! je odkimal zdravnik. Drugih težkih poškodb nima razen zlomljene



noge. Precej bolečin bo moral še prestat, a počasi bo ozdravel.

Očetu in materi sta se zjasnila obraza.

— Obrok, zakaj si nam to storil?, se je sklonil nad Markca oče in ga s so-

skavo roko neredno pogladil po čelu. Markec je proseče iztegnil ročice proti njemu:

— Ne bodi hud! Hotel sem nabrati kovanja in ti prinesiti mnogo, mnogo denarja, ker me nimaš nič rad!

Oče je vzdignil sinkovo glavico in dejal ginjen:

— Saj te imam rad, Markec, zelo rad, in vesel sem, ker imam tako dobrega in pridnega otroka!

Markcu so se zasvetile oči. Pritegnil je očetov obraz čisto blizu k sebi in ga gledal, gledal.

Vsa skeleča bolečina zlomljene noge je prestala tisti hip, ki je bil prvi srečni trenutek v njegovem življenju.

ŠALE ZA MALE

Mala Angelca ni vedela, da so na svetu tudi rdeči svinčniki. Njen starejši brat je dobil od sv. Miklavža lep, rdeč svinčnik in ga je začel takoj šiliti. Dokler je rezal les, je Angelca mirno opazovala njegovo početje, a ko je prišel do rdečila, je začela kričati:

»Joj, nikar ga več ne reži, saj vidiš, da že krvavi!«

✱

Oče: »Kje je šiba? Takoj mi jo prinesi!«

Jožek: »Kaj ti bo šiba, očka?«

Oče: »Imam v hiši neposlušnega sina, ki je popoldne materi nagajal, zato mu bom hlače izprašil!«

Jožek se skremži in zajecja: »Bom že sam izprašil svoje hlače!«

✱

Učitelj: »Kaj ima človek po dvoje?«

Učenec: »Človek ima dve ušesi, dve nogi in dve roki.«

Učitelj: »No, kaj še?«

Učenec: »Dve očesi — glavo in čopico.«

✱

Dragica: »Babica, ali tvoji naočniki povečajo?«

Babica: »Da, Dragica!«

Dragica: »Potem te prošim, da jih snameš, ko mi boš rezala potico!«

✱

Mati: »Mihec, hitro si umij roke, ves si umazan. Stric bo vsak čas prišel!«

Mihec: »Kaj pa, če stric ne pride? Potem sem se zaman umil!«

Petruškat

Ptičja prošnja

Po stezi šel sem skozi gaj,

— o kje tedaj je bil že maj, —

prišla v deželo je jesen,

je drevje zibal piš leden.

In čivkale so ptičice

prezeble vse seničice

in milo so me gledale,

bi rade kaj povedale:

»O ti, ki hodiš tukaj sam

imaš doma pač topel hram,

imaš doma dovolj vsega,

pri nas pa glad in kup snega.

Tedaj pripelji k nam otrok,

da jemo vsi iz božjih rok,

naj žepe vse pretipajo,

drobtinic nam nasipajo...«

A ko več zime bele ni,

ko vrba spet ozeleni,

tedaj vam vsak po svoje

zahvalo zapoje.«

Dopolnjevalka

I

— — en

— en

— — en

— en

— — en

II

Vstavi namesto črtle črke!
I—IIa naziv za velikana.

Magični kvadrat II.

1	2	3	4
	K		
2	K	R	I
3		I	
4		M	

Pomen besed

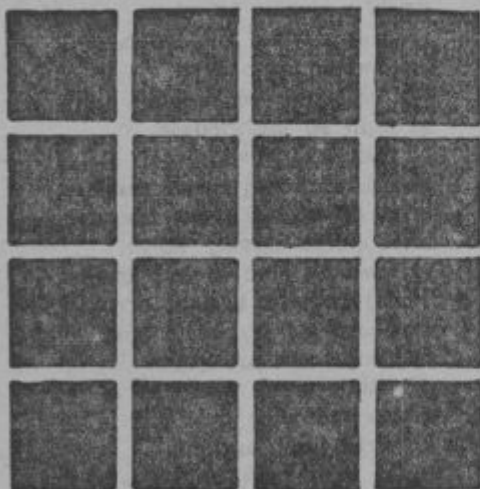
Vodoravno in navpično: 1. ribje jajčece, 2. Krim, 3. živali, ki imajo škrga, 4. beseda na koncu očenaša.

Rešitev magičnega kvadrata I

Vodoravno in navpično: 1. Krim, 2. Raba, 3. Ibar, 4. Mara.

Optična prevara

Ce si pazljivo ogledaš to risbo, boš videl tam, kjer se bele črte križajo, si-ve pike. Če hočeš katero izmed njih na-

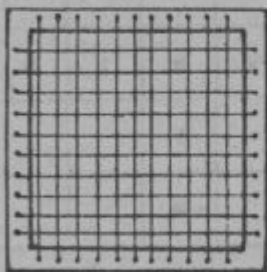


tančneje pogledati, izgine. Vsakikrat izgine tista siva pika, v katero hočeš upreti oči. Druge ostanejo vidne. Po tem vidiš, da nas oči časih vara in nam kažejo slike, ki jih v resnici ni.

ZA SPRETNE ROKE

Kako se s pomočjo mreže poveča ali pomanjša risba, vam je gotovo znano. Na sličen način pa se da risati tudi po naravi s pomočjo okvira, kakršnega si bomo naredili sami.

Iz 3 do 4 cm širokih letvic si zbijemo okvir kvadrataste oblike ter nanj s prav



Sl. 1.

malimi žebjički dobro napnemo mrežo iz tanke žice, kakor vidimo na sliki 1. Paziti moramo, da so kvadrati, katere tvorijo posamezne žice, res pravilni, zato moramo posamezne razdalje med žebjički s šestilom točno odmeriti.

Iz primerne palice si naredimo stojalo. V palico na enem koncu vžagamo zarezo, v katero se da pritrditi okvir, drugi konec pa zašilimo, da lahko stojalo z okvirom zabodemo v zemljo.

Prilago uporabljamo takole: ko smo si na risalni papir narisali potrebno mrežo, zasadimo stojalo v zemljo ta-



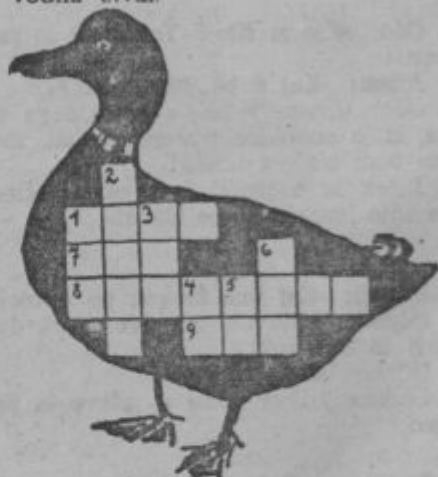
Sl. 2.

ko, da pride slika, ki jo hočemo posneti, v okvir. Prav lahko nam bo izrisati točen posnetek pokrajine ali predmeta, ki ga hočemo narisati.

Križaljka »Raca«

Pomen besed

Vodoravno: 1. Narod v starem vo-
ku; 7. števnik; 8. mesto v Jugoslaviji;
9. vodna žival.



Navpično: 1. Domača žival; 2. kar
se kadi; 3. veznik; 4. ploskovna mera;
5. da z drugim izrazom; 6. če jed diši.

Rešitev križaljke »Miklavž«

Navpično: 1. dolar, 2. Vida, 3. zora,
4. mat, 5. S. K., 6. ki.
Vodoravno: 2. voz, 4. mlo, 5. Skadar,
7. kitara.